

Prikaz knjige

«OSNOVE SOCIJALNE PEDAGOGIJE»

Školska Knjiga, Zagreb, 2007, 267 str.

Napisao: **Neven Ricijaš**

Knjiga Osnove socijalne pedagogije sastoji se od tri dijela, pri čemu je naslov prvog dijela Uvod u socijalnu pedagogiju, a drugog dijela Poremećaji u ponašanju djece i mladih - socijalnopedagoška perspektiva. Treći dio knjige obuhvaća priloge, abecedni popis pojmova, literaturu te kratke biografije o autorima knjige.

Prvi dio knjige, Uvod u socijalnu pedagogiju, sastoji se od šest poglavlja koja čitatelja postupno, logičnim slijedom uvode u područje razvoja socijalne pedagogije, razumijevanje suvremene socijalne pedagogije, pozicioniranja socijalne pedagogije kao znanstvene i teorijske discipline u odnosu na neke druge znanosti te definiranjem struke i stručnih postupaka kroz identitet samih stručnjaka i intervencija.

U prvom poglavlju, Razvoj socijalne pedagogije, autori započinju s prvim javljanjem pojma socijalna pedagogija sredinom 19. stoljeća u Njemačkoj te sa značenjem F.A.W.Diesterwega u široj primjeni termina socijalna pedagogija. Nadalje, autori na vrlo sažet, a opet sveobuhvatan način opisuju razvoj socijalne pedagogije unutar šireg društvenog konteksta, naglašavajući utjecaj tehnološkog razvitka, zakonskih akata i filozofskih i etičkih polazišta, te ekonomskih prilika društava u kojima se socijalna pedagogija razvijala (i danas se razvija). Posebno su elaborirani Natorpov i Nohlov koncept socijalne pedagogije, pri čemu se navodi da je Natorp opisivao socijalnu pedagogiju kao pedagogiju koja pripada zajednici - radu u/sa zajednicom, dok je Nohlov koncept usmjeren razradi funkcije socijalne pedagogije u odgoju i obrazovanju djece i mladih u cilju umanjivanja društvenih problema. Razvoj socijalne pedagogije nakon Drugog svjetskog rata opisan je u dva smjera: a) socijalna pedagogija kao posebno odgojno područje i b) socijalna pedagogija kao odgoj za moralno ponašanje. Razvoj socijalne pedagogije u Hrvatskoj predstavljen je kroz početak razvoja obrazovanja socijalnih pedagoga (ranije: defektologa) od 1962. godine na dalje. Naglašeno

je da je u hrvatskoj praksi socijalna pedagogija na početku ostavila značajan pečat u institucionalnom tretmanu djece i mladih s poremećajima u ponašanju, te da se s vremenom funkcija socijalne pedagogije mijenjala i širira uloga ponajviše ulaskom socijalnih pedagoga u službe centara za socijalnu skrb, sudove i državna odvjetništava te sve većom promocijom prevencije u okviru socijalnopedagoške prakse.

Drugo poglavlje, Suvremena socijalna pedagogija, počinje pozicioniranjem socijalne pedagogije u okviru a) edukacijsko-rehabilitacijskih znanosti, b) pedagoških znanosti i c) socijalnih znanosti (socijalnog rada) i navođenjem najznačajnijih definicija socijalne pedagogije koje oslikavaju postojanje znatnih razlika u poimanju ove stručne, znanstvene i teorijske discipline. U ovom poglavlju autori također definiraju predmet socijalne pedagogije kroz razumijevanje sustava socijalno devijantnih osoba, njihovog socijalnog okruženja i odgojnih potreba pojedinaca i društvenih grupa u svrhu njihove socijalne integracije, obrazlažući značaj termina koji se vezuju uz različite socijalnopedagoške intervencije - prevenciju, socijalnu integraciju, rehabilitaciju, socijalizaciju, resocijalizaciju, tretman, transformaciju ponašanja i drugih aspekata života i funkcioniranja djece i mladih s poremećajima u ponašanju. Autori predmet socijalne pedagogije kao znanstvene discipline određuju kao pronalaženje zakonitosti sveukupnih (bioloških, psiholoških, pedagoških i socijalnih) pretpostavki odgojnog procesa osoba s poremećajima u ponašanju, usmjerenoga njihovoj socijalnoj integraciji.

Treće poglavlje, Socijalna pedagogija kao znanstvena disciplina, obuhvaća tri temeljna područja. Prvi je vezan za pozicioniranje socijalne pedagogije u sustavu društvenih znanosti, drugi uz istraživačke metode u socijalnoj pedagogiji, a treći uz odnos socijalne pedagogije i srodnih znanstvenih disciplina. U prvom se dijelu problematizira pripadanje socijalne pedagogije odgojnim, odnosno edukacijsko-rehabilitacijskim znanostima. U drugom dijelu autori